

Research Paper

Comparison of Emotional Expression, Cognitive Avoidance and Social Skills in students with and without Specific Learning Disabilities

Leyli Rakhshandeh^{*1} , Naser Sobhi Gharamaleki²

1. Master, Consulting Department, Faculty of Humanities, Islamic Azad University, Qom, Iran.
2. Associate professor of psychology: Department of motor behavior and sport psychology, Faculty of physical education and sports sciences, Allameh Tabataba'i University, Tehran, Iran.

Citation: Rakhshandeh, L., Sobhi Gharamaleki., N. (2022). [Comparison of Emotional Expression, Cognitive Avoidance and Social Skills in students with and without Specific Learning Disabilities (Persian)]. *Journal of Learning Disabilities*, 11(3):62-77. <https://doi.org/10.22098/JLD.2022.7875.1844>

 doi: 10.22098/JLD.2022.7875.1844

Article Info:

Received: 2020/10/11

Accepted: 2022/03/11

Key words:

Emotional Expression, Cognitive Avoidance, Social Skills, Special Learning Disabilities

ABSTRACT

Objective: The aim of this study was to express emotional expression, appropriate cognition and social skills in students with and without special learning disabilities.

Methods: The research method was descriptive-causal-comparative. All sixth grade female students who started with and without learning disabilities in Tehran schools in the academic year 2018-2019 constitute the statistical population of this study, of which 100 students (two groups each with 50 students) are available using the sampling method. With special learning abilities and 50 students without special learning disabilities were selected as the sample and answered the King and Emmons Emotional Expression Questionnaire, Douglas and Sexton Cognitive Function, and Matson Social Skills. Multivariate analysis of variance was used to analyze the data.

Results: The findings showed that students with special learning disabilities showed lower emotional and social skills than students without special learning disabilities ($p < 0.05$). Also, avoiding recognizing students with special learning disabilities more than students without special learning disabilities budget ($p < 0.05$).

Conclusion: It may, therefore, be able to express emotion, cognition and social skills may create the conditions for improve the performance of students and students by reminding them of existing disabilities.

Extended Abstract

1. Introduction

Learning Disabilities are manifested in the early years of school as learning disabilities in the acquisition of age-appropriate academic skills. These problems last for at least 6 months and have nothing to do with mental disabilities or developmental or neuromata disabilities (Guokol & Asker, 2019). In the Statistical Diagnostic Guideline to Mental Disorders,

learning disabilities are renamed specific learning disabilities and include reading disabilities, writing disabilities, and math disabilities as a hallmark of specific learning disabilities. The affected individuals have a normal IQ distribution but have problems spelling, arithmetic and reading (Rose, Splug, Monda Amia, Shoguren & Aragon, 2018). One of the things that students with learning disabilities may face is problems with emotional expression, Cognitive avoidance and Social skills.

*Corresponding Author:

Leyli Rakhshandeh

Address: Master, Consulting Department, Faculty of Humanities, Islamic Azad University, Qom, Iran.

Tel: +98 (21) 22676979

E-mail: Leylirakhshandeh@yahoo.com

2. Materials and Methods

The Research Method was a causal-comparative study. All female students with sixth level of primary schools with and without school learning disabilities in Tehran in the academic year 2018-2019 were the statistical population of this study, among which the available sampling method 100 female students (for each group of 50 people) were selected as the sample of the study and responded to questionnaires for emotional and emotional expression (King & Emons), and avoidance and social skills (Douglas & Sokston's). Multivariate analysis of variance analysis was implemented to process those data.

3. Results

In order to test the research hypotheses, the results of multivariate analysis of variance to evaluate the differences between the two groups in the variables of emotional expression, cognitive avoidance and social skills are given in Table 1. Before performing this test, the normality of the distribution of scores in the population was checked using the Kolmogoroff-

Smirnov test, which showed that the data had a normal distribution in both groups. The results of Levin test showed that the variances of the two groups were not significant for some components, but due to the equality of the number of groups, this assumption was ignored, as shown in Table 2, all values of F are significant ($P < 0.001$) which shows that there is a difference between at least one of the variables in the two groups. To determine which of the studied variables are different between the two groups, the analysis of variance test in Manova text was used. The results of the analysis of variance test in Manova text (multivariate analysis of variance) show that the test statistics in the sub-components of emotional expression, cognitive avoidance and social skills variables are significant ($p < 0.05$) and considering the better mean scores of students without special learning disabilities in these variables, it can be said that students without special learning disabilities have more emotional expression and social skills and less cognitive avoidance than students with special learning disabilities.

Table 1. The mean and standard deviation of emotional expression variables, cognitive avoidance and social skills separated by two groups

Variable	Component	Students without learning disability		Students with special learning disability	
		M	SD	M	SD
Expression of emotional	Expressed positive emotion	23.4	2.27	18.2	3.18
	Expressed intimacy	21.2	2.38	13.02	3.69
	Expressed negative emotion	16.2	2.26	11.08	2.13
	Total	20.2	2.3	14.1	۳
Avoid cognitive	Incorrect thoughts	17.4	4.89	21.2	2.95
	Replace positive thoughts with worrying ones	18.3	5.62	20.6	3.87
	Distractions	17.2	5.73	22.1	2.42
	Avoid situations and activities that activate disturbing thoughts	17.5	5.73	23	1.82
	Changing mental images into verbal thoughts	16.1	4.4	20.1	2.46
	Total	17.3	5.27	21.4	2.7
		Appropriate social skills	54.2	9.46	47.3
social skills	Anti-social behavior	21.8	4.06	28.4	6.95
	Aggression and impulsive behaviors	24.3	8.54	29.3	8.38
	Supremacy high self confidence	17.6	4.56	22.4	2.26
	Relationships with peers	23.1	4.98	17.9	3.61
	Total	28.2	6.4	29.6	6.19

4. Discussion and Conclusion

The aim of this study was to compare emotional expression, cognitive avoidance and social skills in students with and without special learning disabilities. Based on the findings of the present study, this hypothesis confirms that there is a significant difference between emotional expression, cognitive avoidance and social skills in students with and without specific learning disabilities. Explaining the difference between emotional-expression between the two groups, it can be said that emotion expression is called emotional self-regulation (Bagby, Park & Taylor, 2020). Some patterns of emotion regulation and expression, or lack thereof, can disrupt a person's functioning and cause and perpetuate pathological symptoms (Milojvich & Haskett, 2018). Research evidence indicates that students with learning disabilities show a high level of emotional problems compared to normal students (Zangavi, 2019). In explaining the difference in cognitive avoidance between the two groups it can be said that cognitive impairment and cognitive avoidance are more common in students with special learning disabilities than students without disabilities. Cognitive avoidance strategy is the way that people choose in facing social events and interpersonal contacts to respond to stressful situations. Research shows that children with learning disabilities in executive functions are important structures that play an essential role in controlling and guiding behavior and are important for successful adaptation and performance in real life

(Hubili, 2016). In explaining the differences between social skills between case groups it can be said that social skills include the ability to coordinate and share attention, intentions and feelings to others, as well as engaging in interactions through understanding and using verbal and non-verbal tools. Undoubtedly, having social skills in interaction with others improves one's maturity and social competence. (Hu, Winsler, Fan & Song, 2020).

5. Ethical Considerations

Compliance with ethical guidelines

The principles of ethics are fully observed in this research. Participants participated voluntarily, their information was confidential and they were given the right to withdraw from the research. Their information was confidential. Thanks to the school principals of a region of Tehran.

Funding

This study has not received any financial support from any organization or institution.

Authors' contributions

All authors have participated in the design, implementation and writing of all parts of the research.

Conflicts of interest

According to the authors of this article, there is no conflict of interest.

مقاله پژوهشی

مقایسه بیانگری هیجانی، اجتناب شناختی و مهارت‌های اجتماعی در دانش‌آموزان با و بدون ناتوانی‌های یادگیری خاص

لیلی رخشنده*^۱، ناصر صبحی قراملکی^۲

۱. کارشناسی ارشد، گروه مشاوره، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد قم، ایران.
 ۲. دانشیار روان‌شناسی، گروه رفتار حرکتی و روان‌شناسی ورزشی، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه علامه طباطبایی، تهران، ایران.

<p>چکیده</p> <p>هدف: پژوهش حاضر باهدف مقایسه بیانگری هیجانی، اجتناب شناختی و مهارت‌های اجتماعی در دانش‌آموزان با و بدون ناتوانی‌های یادگیری خاص انجام گرفت.</p> <p>روش‌ها: روش پژوهش توصیفی از نوع علی-مقایسه‌ای بود. کلیه دانش‌آموزان دختر پایه‌ی ششم ابتدایی با و بدون ناتوانی‌های یادگیری مدارس شهر تهران در سال تحصیلی ۹۷-۱۳۹۸ جامعه آماری این پژوهش را تشکیل می‌دادند که از میان آن‌ها با استفاده از روش نمونه‌گیری در دسترس ۱۰۰ دانش‌آموز (برای هر گروه ۵۰ نفر) به عنوان نمونه انتخاب شد و به پرسشنامه‌های ابرازگری هیجانی کینگ و امونز، اجتناب شناختی داگلاس و سکستون و مهارت‌های اجتماعی ماتسون پاسخ دادند. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از تحلیل واریانس چند متغیری استفاده شد.</p> <p>یافته‌ها: یافته‌ها نشان داد که دانش‌آموزان با ناتوانی‌های یادگیری خاص از بیانگری هیجانی و مهارت‌های اجتماعی پایین‌تری نسبت به دانش‌آموزان بدون ناتوانی‌های یادگیری خاص برخوردارند ($P < 0/05$). همچنین اجتناب شناختی دانش‌آموزان با ناتوانی‌های یادگیری خاص بالاتر از دانش‌آموزان بدون ناتوانی‌های یادگیری خاص بود ($P < 0/05$).</p> <p>نتیجه‌گیری: بنابراین، می‌توان نتیجه گرفت بهبود بیانگری هیجانی، اجتناب شناختی و مهارت‌های اجتماعی ممکن است بتواند شرایط بهتری را برای بهبود عملکرد دانش‌آموزان با ناتوانی‌های یادگیری به وجود آورد.</p>	<p>اطلاعات مقاله:</p> <p>تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۰۷/۲۰</p> <p>تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۱۲/۲۰</p> <p>کلیدواژه‌ها:</p> <p>بیانگری هیجانی، اجتناب شناختی، مهارت‌های اجتماعی، ناتوانی‌های یادگیری خاص.</p>
---	---

مقدمه

(صبحی قراملکی، ابوالقاسمی و دهقان، ۱۳۹۳). در راهنمای تشخیصی آماری اختلالات روانی^۴، ناتوانی یادگیری به اختلال یادگیری خاص^۵ تغییر نام داده و شامل ناتوانی خواندن^۶، ناتوانی نوشتن^۷ و ناتوانی ریاضی^۸ به‌عنوان یک مشخصه برای ناتوانی یادگیری خاص شناخته می‌شوند.

اختلال یادگیری^۱ به صورت ناتوانی‌های یادگیری در کسب مهارت‌های تحصیلی متناسب با سن، در سال‌های اولیه تحصیلی آشکار می‌گردد. این مشکلات حداقل ۶ ماه دوام یافته و ارتباطی با ناتوانی‌های ذهنی^۲ و ناتوانی‌های تحولی یا عصبی حرکتی ندارد (گوکول و عسکر^۳، ۲۰۱۹). به جرأت می‌توان یادگیری را بنیادی‌ترین فرآیندی دانست که در نتیجه آن، موجودی ناتوان و درمانده در طی زمان و در تعامل و رشد جسمی، به فردی تحول‌یافته می‌رسد که توانایی‌های شناختی و قدرت اندیشه او حد و مرزی نمی‌شناسد. برخی افراد در روند عادی یادگیری و آموزش دچار مشکل می‌شوند. یک گروه از این افراد دانش‌آموزان مبتلا به ناتوانی‌های یادگیری هستند

*نویسنده مسئول:

لیلی رخشنده

نشانی: کارشناسی ارشد، گروه مشاوره، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد قم، ایران.

تلفن: ۶۷۶۹۷۹ (۲۱) ۰۹۸+

ایمیل: Leylirakhshandeh@yahoo.com

ناتوانی‌های یادگیری

در مواجهه با رویدادهای اجتماعی و تماس‌های بین فردی انتخاب می‌کنند تا به شرایط فشارزا پاسخ‌گویند. بررسی متون پژوهشی نشان می‌دهد که دانش‌آموزان دارای ناتوانی یادگیری خاص، از راهبردهای اجتناب شناختی برای رهایی از تفکرات نگران‌کننده رویدادهای اجتماعی استفاده می‌کنند. دانش‌آموزان دارای ناتوانی یادگیری نسبت به همسالان بدون ناتوانی خود، در نارسایی شناختی، نارسایی هیجانی و اجتناب شناختی نمرات بالاتری کسب کردند. در این پژوهش، همچنین به افت شدید عزت‌نفس، عملکرد تحصیلی پایین، وجود مشکلات بین فردی و بروز رفتارهای پرخطر در این دانش‌آموزان اشاره شده است (میرزا حسینی، پورعبدل، صبحی قراملکی و سروانی، ۱۳۹۵).

مهارت‌های اجتماعی^۹ از جمله موضوعاتی است که در دهه اخیر، توجه بسیاری را جلب کرده است. مهارت‌های اجتماعی با بهزیستی روانی رابطه دارد (سید اسماعیلی قمی، شریفی درآمدی، رضایی و دلاور، ۱۴۰۰). پژوهشگران و صاحب‌نظران مهارت‌های اجتماعی را به مثابه ارتباط مؤثر با دیگران و پذیرش از طرف آن‌ها، پیش‌بینی پیامدهای مهم اجتماعی، قضاوت شایسته دیگران، شروع و تداوم ارتباط سالم و سازنده با دیگران به ویژه همسالان و به دنبال آن افزایش بهداشت روانی و درنهایت انجام رفتارهای سخاوتمندانه، همدلانه و یاری‌گرانه تعریف کرده‌اند (رضایی و حافظی، ۱۳۹۰). بررسی‌ها نشان داده‌اند که در حدود ۷۵ درصد دانش‌آموزان با نارسایی‌های ویژه در یادگیری در مهارت‌های اجتماعی نقص دارند (مافرا^{۱۰}، ۲۰۱۵). مهارت‌های اجتماعی شامل توانایی هماهنگی شده و اشتراک‌گذاری توجه، مقاصد و احساسات به دیگران و همچنین درگیر شدن در تعاملات متقابل از طریق درک و استفاده از ابزارهای کلامی و غیر کلامی است. بی‌تردید داشتن مهارت اجتماعی در کنش متقابل با دیگران از جمله اعضای خانواده، همکلاسی‌ها، معلم‌ها و همسالان، پختگی و کفایت اجتماعی فرد را بهبود می‌بخشد (هو، وو، وینسler، فان و سانگ^{۱۱}، ۲۰۲۰).

1. Rose, Espelage, Monda-Amaya, Shogren, Aragon
2. Emotional expression
3. Milojevich, Haskett
4. Cognitive Shunting
5. Sexton, Dugas
6. Danahy, Stopa
7. Holaway, Heimberg, Coles
8. Kelsey, Dickson, Laura
9. Social skills
10. Mafra
11. Hu, Wu, Winsler, Fan, Song

این ناتوانی به عنوان یک مشکل عصب‌شناختی در نظر گرفته شده است که با مشکلات جدی در توانایی خواندن، نوشتن و ریاضیات همراه بوده و با توانایی ذهنی مورد انتظار در فرد هم‌خوانی ندارد (قانعیان و کاظمی زهرانی، ۱۳۹۵).

مبتلایان به ناتوانی‌های یادگیری معمولاً پیش از ورود به مدرسه شناخته نمی‌شوند؛ زیرا این ناتوانی‌ها در مدرسه ظهور می‌یابند. افراد مبتلا، دارای توزیع هوش بهنجار بوده اما در هجی کردن، حساب و خواندن دارای مشکلاتی هستند (رز، اسپلاگ، موندا آمایا، شوگرن و آراگون^۱، ۲۰۱۸).

از مواردی که دانش‌آموزان با ناتوانی‌های یادگیری ممکن است با آن مواجه شوند، مشکلاتی در بیانگری هیجانی^۲ یا شیوه ابراز هیجان است (نریمانی، پرزور و بشیر پور، ۱۳۹۴). ابراز‌گری هیجانی گرایش به ابراز واکنش‌های هیجانی خود در رفتار قابل مشاهده است (فرحمند و فولاد چنگ، ۱۳۹۶). ابراز هیجان یا فقدان آن‌ها می‌تواند کارکرد فرد را مختل کرده و علائم آسیب‌شناختی را ایجاد و تداوم بخشند (میلوجیویچ و هاسکت^۳، ۲۰۱۸). دوسوگرایی در ابراز‌گری هیجانی، گرایش به ابراز هیجان داشتن ولی ناتوان از ابراز آن بودن، ابراز هیجان بدون تمایل واقعی و یا ابراز کردن و سپس پشیمان شدن، است (علی عسگری و قمرانی، ۱۳۹۶). تحقیقات نشان می‌دهد بین ۳۸ الی ۷۸ درصد کودکان دارای نارسایی‌های هیجانی، دارای ناتوانی‌های یادگیری نیز هستند (عامری، ۱۳۹۶). مهارت‌های هیجانی رشد نیافته و استفاده از راهبردهایی که عاطفه منفی را افزایش می‌دهند، خطر معناداری برای رشد و دوام مشکلاتی در فرد به حساب می‌آیند (شجاعی، ۱۳۹۷). شواهد پژوهش حاکی از آن است که دانش‌آموزان دارای ناتوانی‌های یادگیری، سطح بالایی از مشکلات هیجانی در مقایسه با دانش‌آموزان بهنجار از خود نشان می‌دهند. (دهقان، گلستانه و زنگویی، ۱۳۹۶).

اجتناب شناختی^۴، به کارگیری راهبردهای ذهنی است که بر اساس آن فرد افکار خویش را در موقعیت‌های مختلف تغییر می‌دهد (سکستون و داگاس^۵، ۲۰۰۸). هر فردی در برخورد با یک موقعیت فرضیه‌هایی درباره خود و محیطش می‌سازد. این فرضیه‌ها معیارهایی کمال‌گرایانه و سوگیرانه درباره عملکرد است که می‌تواند منجر به شکل‌گیری نشانه‌های جسمی و روان‌شناختی شود (داناهی و استوپا^۶، ۲۰۱۳). یافته‌های هولوی، هیمبرگر و کولز^۷ (۲۰۰۶) نشان می‌دهد که اجتناب شناختی نقش مهمی در کاهش کیفیت زندگی و ابتلا به اختلالات روانی دارد. نتایج تحقیقات دیگری نشان داده است که بین اجتناب شناختی و سلامت روانی رابطه معناداری وجود دارد (کلسی، دیکسون و لاورا^۸، ۲۰۱۲). به نظر می‌رسد که راهبرد اجتناب شناختی راهی است که افراد

بررسی اهمیت نقش ابراز هیجان در سلامت، این پرسشنامه را طراحی نمودند. پرسشنامه ابراز گری هیجانی دارای ۱۶ گویه است. این پرسشنامه شامل ۳ مؤلفه ابراز گری هیجانی مثبت، ابراز صمیمیت و ابراز گری هیجانی منفی است که مواد ۱ تا ۴ آن مربوط به زیر مقیاس ابراز هیجان مثبت، مواد ۸ تا ۱۲ آن مربوط به زیر مقیاس ابراز صمیمیت و مواد ۱۲ تا ۱۶ آن مربوط به زیر مقیاس ابراز هیجان منفی است. **رفیعی نیا (۱۳۸۰)** اعتبار این مقیاس را با استفاده از روش همسانی درونی بررسی کرده و ضریب آلفای کرونباخ را برای کل مقیاس و خرده مقیاس‌های ابراز هیجان مثبت، ابراز صمیمیت و ابراز هیجان منفی به ترتیب ۰/۶۸، ۰/۶۵، ۰/۵۹ و ۰/۶۸ به دست آورده است. کینگ و امونز ضریب آلفای کرونباخ را برای کل مقیاس و خرده مقیاس‌های ذکر شده به ترتیب ۰/۷۰، ۰/۷۴، ۰/۶۳ و ۰/۶۷ عنوان کردند. به منظور تعیین روایی این پرسشنامه از روش تحلیل عاملی استفاده شده است. بررسی ساختار عاملی این پرسشنامه با استفاده از تحلیل مؤلفه اصلی با چرخش متعامد واریماکس، شاخص kmo (شاخص کفایت نمونه‌برداری) را برابر ۰/۷۱ و مقدار آزمون کرویت بارتل را برابر ۱۸۱۲/۱۹، $P > ۰/۰۰۱$ نشان داد. **کینگ و همکاران (۱۹۹۰)** جهت تعیین روایی سازه مقیاس، از روش میزان همبستگی مقیاس با آزمون تنظیم هیجانی گارنفسکی، همسانی درونی و تمایز مجرد و متأهل بودن و تحلیل عاملی استفاده کردند. همچنین جهت تعیین روایی ملاکی مقیاس، از ضریب همبستگی نمرات این مقیاس با پرسشنامه بازداری هیجانی استفاده شده است **(به نقل از کریمی ۱۳۹۵)**. ضریب آلفای کرونباخ گزارش شده در پژوهش حاضر نیز برابر ۰/۹۰۱ بود.

پرسشنامه اجتناب شناختی: این پرسشنامه توسط سکستون و داگاس در سال ۲۰۰۸ ساخته شده است. پرسشنامه دارای ۲۵ سؤال بوده و هدف آن سنجش اجتناب شناختی از ابعاد مختلف (واپس‌زنی افکار نگران‌کننده، جانشینی افکار مثبت به جای افکار نگران‌کننده، استفاده از توجه برگردانی برای قطع روند نگرانی (حواس‌پرتی)، اجتناب از موقعیت‌ها و فعالیت‌های فعال‌ساز افکار نگران‌کننده، تغییر تصاویر ذهنی به افکار کلامی است. این مقیاس در طیف پنج درجه‌ای از کاملاً غلط تا کاملاً درست نمره‌گذاری می‌شود. برای به دست آوردن امتیاز کلی مقیاس، مجموع امتیازات همه سؤالات با هم جمع می‌شود. دامنه نمرات مقیاس بین ۲۵ تا ۱۲۵ خواهد بود. نمره پایین نشان‌دهنده اجتناب شناختی پایین و نمره بالاتر به معنای اجتناب شناختی بالا است.

1. Mental Health

ناتوانی‌های یادگیری خاص برای کودکان، نوجوانان و جامعه می‌تواند یک مشکل اساسی به حساب آید که تنها به افت تحصیلی و اتلاف بودجه پایان نمی‌پذیرد، بلکه به سرزنش، تحقیر از جانب سایر دانش‌آموزان و به وجود آمدن خودباوری ضعیف و کاهش عزت نفس آن‌ها می‌انجامد و سلامت روانشان را به مخاطره می‌اندازد. این مشکلات از دانش‌آموزان و مدرسه به خانه و خانواده راه می‌یابد و اضطراب و ناخشنودی را در فضای زندگی گسترش می‌دهد و حاصل این امر، آسیبی است که به بهداشت روانی^۱ فرد، خانواده و جامعه وارد می‌شود. با عنایت به مطالب عنوان شده: پژوهش حاضر در پی یافتن پاسخ به این سؤال است که آیا بیانگری هیجانی، اجتناب شناختی و مهارت‌های اجتماعی در بین دانش‌آموزان دارای ناتوانی‌های یادگیری خاص و بدون ناتوانی یادگیری تفاوت وجود دارد؟

روش پژوهش

پژوهش حاضر با توجه به ماهیت موضوع و اهداف پژوهش، توصیفی از نوع علی-مقایسه‌ای (پس رویدادی) است.

جامعه آماری، نمونه و روش نمونه‌گیری: دانش‌آموزان دختر پایه ششم ابتدایی با و بدون ناتوانی‌های یادگیری مدارس شهر تهران در سال تحصیلی ۹۷-۱۳۹۸ جامعه آماری این پژوهش را تشکیل می‌دادند. از بین ۱۰۰ دانش‌آموز دختر پایه ششم تعداد ۵۰ نفر دانش‌آموزان دختر عادی و ۵۰ نفر دانش‌آموزان دختر دارای ناتوانی‌های یادگیری با استفاده از روش نمونه‌گیری غیرتصادفی از نوع هدفمند (در دسترس) به عنوان نمونه انتخاب شده و به پرسشنامه‌های ابرازگری هیجانی کینگ و امونز، اجتناب شناختی داگلاس و سکستون و مهارت‌های اجتماعی ماتسون پاسخ دادند. (با توجه به قانون حداقل حجم نمونه در تحقیقات علی-مقایسه‌ای، برای هر گروه ۱۵ نفر ذکر شده است). برای افزایش اعتبار تحقیق ۵۰ نفر انتخاب می‌شوند. ملاک ورود به پژوهش حاضر: با توجه به پرونده‌های تحصیلی کودکان و ادعای معلمین دانش‌آموزانی که دارای مشکل ناتوانی یادگیری هستند، انتخاب شده‌اند و ملاک‌های خروج: عدم تمایل به شرکت در پژوهش و پر کردن پرسشنامه‌ها ملاک خروج از گروه خواهد بود. همچنین در این پژوهش سعی شد تا هر دو گروه حداکثر مشابهت از نظر جنس، سن و هوش با یکدیگر داشته باشند. تا تحقیق از اعتبار بیشتری برخوردار باشد. به منظور جمع‌آوری داده‌ها از ابزارهای زیر استفاده شد:

پرسشنامه ابرازگری هیجانی: کینگ و امونز (۱۹۹۰) به منظور

ناتوانی‌های یادگیری

شده است.

جدول ۱. میانگین و انحراف استاندارد متغیرهای بیاتگری هیجانی، اجتناب شناختی و مهارت‌های اجتماعی به تفکیک دو گروه

متغیر	مؤلفه		دانش آموزان بدون ناتوانی یادگیری		دانش آموزان دارای ناتوانی یادگیری خاص	
	SD	M	SD	M	SD	M
بیاتگری هیجانی	۳/۱۸	۱۸/۲	۲/۲۷	۲۳/۴	۳/۶۹	۱۳/۰۲
	۲/۱۳	۱۱/۰۸	۲/۲۶	۱۶/۲	۳	۱۴/۱
	۲/۹۵	۲۱/۲	۴/۸۹	۱۷/۴	۲/۹۵	۲۱/۲
اجتناب شناختی	۳/۸۷	۲۰/۶	۵/۶۲	۱۸/۳	۲/۴۲	۲۲/۱
	۱/۸۲	۲۳	۵/۷۳	۱۷/۵	۱/۸۲	۲۳
	۲/۴۶	۲۰/۱	۴/۴	۱۶/۱	۲/۴۶	۲۰/۱
مهارت‌های اجتماعی مناسب	۶/۹۵	۲۸/۴	۴/۰۶	۲۱/۰۸	۸/۳۸	۲۹/۳
	۲/۳۶	۲۲/۴	۴/۵۶	۱۷/۶	۲/۳۶	۲۲/۴
	۳/۶۱	۱۷/۹	۴/۹۸	۲۳/۱	۳/۶۱	۱۷/۹

قبل از اجرای این آزمون، نرمال بودن توزیع نمرات در جامعه با استفاده از آزمون کلموگراف-اسمیرنف بررسی شد که نتایج نشان می‌داد داده‌ها در هر دو گروه از توزیع نرمالی برخوردارند. نتایج آزمون لوین نشان داد که واریانس‌های دو گروه برای برخی از مؤلفه‌ها معنادار نبود اما با توجه به برابری تعداد گروه‌ها از این فرض چشم‌پوشی شد نتایج به این قرار است: ابراز هیجان مثبت ($F=9/15$ ، $P<0/05$)؛ ابراز صمیمیت ($F=16/65$ ، $P<0/05$)؛ ابراز هیجان منفی ($F=0/67$ ، $P>0/05$)؛ واپس زنی ($F=21/5$ ، $P<0/05$)، جانشینی افکار ($F=26/25$ ، $P<0/05$)، حواس پرتی ($F=76/7$ ، $P<0/05$)، اجتناب از موقعیت‌ها ($F=161/5$ ، $P<0/05$)، تغییر تصاویر ذهنی ($F=30/7$ ، $P<0/05$)، مهارت‌های اجتماعی مناسب ($F=0/252$ ، $P>0/05$)، رفتارهای غیراجتماعی ($F=9/15$ ، $P<0/05$)، پرخاشگری و رفتارهای تکانشی ($F=0/423$ ، $P>0/05$)، برتری طلبی ($F=24/9$ ، $P>0/05$) و رابطه با همسالان ($F=3/29$ ، $P>0/05$).

پرسشنامه اجتناب شناختی در مقایسه با مقیاس‌های نگرانی، سرکوبی افکار و سبک مقابله‌ای از اعتبار همگرا و واگرا بهتری برخوردار است. ضریب پایایی این مقیاس بین ۰/۷ تا ۰/۹۱ گزارش شده است (به نقل از آقاجانی، صمدی فرد و نیرمانی ۱۳۹۶). همچنین در ایران ضریب پایایی مقیاس ۰/۸۶ به دست آمده است (به نقل از آقاجانی و همکاران ۱۳۹۶). همچنین ضریب پایایی گزارش شده در پژوهش حاضر از طریق آلفای کرونباخ ۰/۸۹۱ گزارش شد.

پرسشنامه مهارت‌های اجتماعی: برای جمع‌آوری اطلاعات، از پرسشنامه مهارت‌های اجتماعی ماتسون استفاده می‌شود. مقیاس سنجش مهارت‌های اجتماعی ماتسون فرم کودکان را ماتسون و همکاران در سال ۱۹۸۳ برای سنجش مهارت‌های اجتماعی افراد ۴ تا ۱۸ ساله تدوین کرده‌اند. پاسخ‌های داده شده به این مقیاس بر اساس شاخص ۵ درجه‌ای از نوع مقیاس لیکرت با دامنه‌ای از ۱ (هرگز) تا ۵ (همیشه) نمره‌گذاری شده است. این مقیاس ۵۶ عبارت است. پژوهش‌ها نشان داده‌اند که مقیاس مهارت‌های اجتماعی ماتسون، از همسانی درونی، پایایی باز آزمایی بالا و روایی افتراقی قابل قبولی برخوردار است (ماتسون و همکاران، ۱۹۸۸ به نقل از رضایی و همکاران ۱۳۹۰). در ایران این مقیاس را یوسفی و خیر (۱۳۸۱) بر روی ۵۶۲ نفر دانش‌آموز دختر و پسر شهر شیراز مورد بررسی قرار دادند که روایی آن مطلوب و مناسب و همچنین پایایی آن با استفاده از روش آلفای کرونباخ و تصنیف برای کل مقیاس ۰/۸۶ گزارش شده است (به نقل از رضایی و همکاران، ۱۳۹۰). ضریب آلفای کرونباخ گزارش شده در پژوهش حاضر ۰/۸۶ گزارش شد.

روش اجرا: پس از کسب مجوز از آموزش و پرورش منطقه یک شهر تهران و جلب رضایت آزمودنی‌ها و نیز شناسایی دانش‌آموزان مبتلا به ناتوانی یادگیری خاص، ابتدا هدف تحقیق برای آنها بیان شد و پرسشنامه‌ها در اختیار آنها قرار گرفت و از آنها خواسته شد که به دقت سؤالات را بخوانند و پاسخ‌های مورد نظر را متناسب با ویژگی‌های خود انتخاب نمایند و سؤالی را تا حد امکان بی‌جواب نگذارند. اطلاعات به صورت فردی و در مدارس جمع‌آوری شد. داده‌های جمع‌آوری شده با تحلیل واریانس چند متغیری مانوا مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. همچنین اطمینان بخشی در مورد محرمانه ماندن اطلاعات و آزادی انتخاب برای شرکت در پژوهش از نکات اخلاقی رعایت شده این پژوهش بود.

یافته‌ها

میانگین و انحراف معیار متغیرهای مورد مطالعه در جدول ۱ آورده

ناتوانی‌های یادگیری

جدول ۲. نتایج آزمون تحلیل واریانس چند متغیری جهت مقایسه متغیرهای مورد مطالعه در دو گروه دانش‌آموزان با و بدون ناتوانی‌های یادگیری خاص

نام آزمون	مقدار	F	sig	partial η^2
آزمون اثر پیلایی	۰/۸۷۴	۴۵/۸	۰/۰۰۱	۰/۸۷۴
آزمون لامبدای ویلکز	۰/۱۲۶	۴۵/۸	۰/۰۰۱	۰/۸۷۴
آزمون اثر هنتینگ	۶/۹۳	۴۵/۸	۰/۰۰۱	۰/۸۷۴
آزمون بزرگترین ریشه روی	۶/۹۳	۴۵/۸	۰/۰۰۱	۰/۸۷۴

همان‌طور که در جدول ۲ نشان داده شده است، تمامی مقادیر F معنادار هستند ($P < ۰/۰۰۱$) که نشان می‌دهد حداقل بین یکی از متغیرها در دو گروه تفاوت وجود دارد. برای مشخص شدن اینکه بین کدام یک از متغیرهای مورد مطالعه در دو گروه تفاوت وجود دارد از آزمون تحلیل واریانس در متن مانوا استفاده شد.

جدول ۳. نتایج تحلیل واریانس در متن مانوا روی نمرات پس آزمون متغیرهای بیانگری هیجانی، اجتناب شناختی و مهارت‌های اجتماعی

اثر	منبع تغییرات	SS	DF	MS	F	sig	partial η^2
گروه	ابراز هیجان مثبت	۶۶۶/۸	۱	۶۶۶/۸	۹۱۱/۱	۰/۰۰۱	۰/۴۸۲
	ابراز صمیمیت	۱۹۹۷/۴	۱	۱۹۹۷/۴	۱۷۵۳	۰/۰۰۱	۰/۶۴۲
	ابراز هیجان منفی	۶۶۰/۴	۱	۶۶۰/۴	۱۳۶/۴	۰/۰۰۱	۰/۵۸۲
	وایس‌دای	۳۳۸/۵	۱	۳۳۸/۵	۳۰/۷	۰/۰۰۱	۰/۱۷۵
	جانشینی افکار	۱۲۷/۶	۱	۱۲۷/۶	۵/۴۷	۰/۰۲۱	۰/۰۵۳
	حواس‌پرتی	۵۵۵/۳	۱	۵۵۵/۳	۳۰/۷	۰/۰۰۱	۰/۲۳۹
	اجتناب از موقعیت‌ها	۳۳۸/۸	۱	۳۳۸/۸	۴۰/۸	۰/۰۰۱	۰/۲۹۴
	تغییر تصویر ذهنی	۳۹۶/۰	۱	۳۹۶/۰	۳۱/۱	۰/۰۰۱	۰/۲۴۱
	مهارت‌های اجتماعی مناسب	۱۱۹/۲	۱	۱۱۹/۲	۱۲/۱	۰/۰۰۱	۰/۱۱
	رفتارهای غیر اجتماعی	۱۳۳/۵	۱	۱۳۳/۵	۱۱/۲	۰/۰۰۱	۰/۲۳۶
	برخاستگری و رفتارهای تکانشی	۶۱۵/۴	۱	۶۱۵/۴	۸/۵	۰/۰۰۴	۰/۰۸۱
	برتری طلبی	۵۸۰/۸	۱	۵۸۰/۸	۴۴/۷	۰/۰۰۱	۰/۳۱۳
	وابسته با همسالان	۶۶۱/۶	۱	۶۶۱/۶	۳۶/۵	۰/۰۰۱	۰/۲۷۱

یافته‌های آزمون تحلیل واریانس در متن مانوا (تحلیل واریانس چند متغیره) در جدول ۳ نشان می‌دهد که آمار آزمون در زیر مؤلفه‌های متغیرهای بیانگری هیجانی، اجتناب شناختی و مهارت‌های اجتماعی معنادار است ($P < ۰/۰۵$) و با توجه به بهتر بودن میانگین نمرات دانش‌آموزان بدون ناتوانی‌های یادگیری خاص در این متغیرها، می‌توان گفت دانش‌آموزان بدون ناتوانی‌های یادگیری خاص از بیانگری هیجانی و مهارت‌های اجتماعی بیشتری و اجتناب شناختی کمتر نسبت به دانش‌آموزان با ناتوانی‌های یادگیری خاص برخوردارند.

بحث و نتیجه‌گیری

هدف از پژوهش حاضر مقایسه بیانگری هیجانی، اجتناب شناختی و مهارت‌های اجتماعی در دانش‌آموزان با و بدون ناتوانی‌های یادگیری خاص بود. بر اساس یافته‌های پژوهش حاضر این فرضیه که بین

بیانگری هیجانی، اجتناب شناختی و مهارت‌های اجتماعی در دانش‌آموزان با و بدون ناتوانی‌های یادگیری خاص تفاوت معنادار وجود دارد را تأیید کرد. نتایج این پژوهش با نتایج پژوهش پژوهشگرانی چون سپنتا و همکاران (۱۳۹۷)، عزیزالهی (۱۳۹۶)، عباسی و همکاران (۱۳۹۵)، میرنسب و همکاران (۱۳۹۵)، پورعبدل و عباسی (۱۳۹۴)، نریمانی و وحیدی (۱۳۹۴)، کریمی و همکاران (۱۳۹۳)، سلیمانی و همکاران (۱۳۹۰)، هنسچل و روآک (۲۰۱۷)، مامارلا و همکاران (۲۰۱۶)، مافرا و همکاران (۲۰۱۵)، برنالد و همکاران (۲۰۰۹) به نقل از بیرامی و همکاران (۱۳۹۶) همسواست.

در تبیین تفاوت بین بیانگری هیجانی بین دو گروه مورد مطالعه می‌توان گفت: بیانگری هیجان به خود نظم‌دهی هیجانی و به عبارت دیگر به ناتوانی در پردازش شناختی اطلاعات هیجانی و نظم‌دهی هیجان‌ها گفته می‌شود (بگبی، پارک و تیلور، ۲۰۲۰). در این میان برخی الگوهای تنظیم و ابراز هیجان یا فقدان آن‌ها می‌تواند کارکرد فرد را مختل کرده و علائم آسیب‌شناختی را ایجاد و دوام بخشد (میلوجویچ و همکاران، ۲۰۱۸). دوسوگرایی در ابراز گری هیجانی، گرایش به ابراز هیجان داشتن ولی ناتوان از ابراز آن بودن، ابراز هیجان بدون تمایل واقعی و یا ابراز کردن و سپس پشیمان شدن، است (علی عسگری و همکاران، ۱۳۹۶). تحقیقات نشان می‌دهد بین ۳۸ الی ۷۸ درصد کودکان دارای نارسایی‌های هیجانی، دارای ناتوانی‌های یادگیری نیز هستند (عامری، ۱۳۹۶). مهارت‌های هیجانی رشدنیافته و استفاده از راهبردهایی که عاطفه منفی را افزایش می‌دهند، خطر معناداری برای رشد و دوام مشکلاتی در فرد به حساب می‌آیند (شجاعی، ۱۳۹۷). شواهد پژوهش حاکی از آن است که دانش‌آموزان دارای ناتوانی‌های یادگیری، سطح بالایی از مشکلات هیجانی در مقایسه با دانش‌آموزان بهنجار از خود نشان می‌دهند (زنگویی، ۱۳۹۶).

در تبیین تفاوت اجتناب شناختی بین دو گروه مورد مطالعه نیز می‌توان گفت: پژوهش‌ها حاکی از آن است که نارسایی شناختی و اجتناب شناختی در دانش‌آموزان دارای ناتوانی یادگیری خاص بیشتر از دانش‌آموزان بدون ناتوانی است. این نتایج نشان می‌دهد که متغیرهای شناختی و هیجانی با ایجاد شکاف بین تفکر و هیجانات فرد و همچنین اجتناب از پذیرش آن، می‌توانند پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان دارای ناتوانی یادگیری را با موانع مهمی روبرو سازند.

کشدن و رابرت (۲۰۰۴) تو صیف می‌کنند که دانش‌آموزان مبتلا به ناتوانی یادگیری پس از یک تجربه ناخوشایند در روابط اجتماعی، به پردازش ذهنی موقعیت پرداخته و محتویات ذهنی خود را درباره

دوران مدرسه کودکان می‌شود. مداخلات اولیه ممکن است برای کمک بهتر به کودکانی که دارای یا در خطر بروز ناتوانی‌های ریاضی و یا خواندن هستند لازم باشد (قیصری، ۱۳۹۷).

از جمله محدودیت‌های پژوهش این بود که نمونه پژوهش حاضر از دانش‌آموزان دختر ششم ابتدایی دارای ناتوانی یادگیری خاص و دانش‌آموزان بدون ناتوانی شهر تهران تشکیل شد که امکان تعمیم نتایج را به سایر افراد و سایر مکان‌ها با مشکل روبرو می‌سازد؛ بنابراین، پیشنهاد می‌شود پژوهش بعدی با دیگر گروه‌های سنی، جنسی و از جوامع و محیط‌های اجتماعی دیگری نمونه‌برداری شود. همچنین در این پژوهش جمع‌آوری اطلاعات به وسیله پرسشنامه صورت گرفته است و پاسخ‌ها بر اساس خود گزارش‌دهی ارزیابی شده و پاسخ‌های داده شده به صداقت فرد و ارزیابی از خود وابسته است؛ از آنجا که این روش ذاتاً دارای محدودیت‌هایی همچون حواس‌پرتی، بی‌دقتی، خطای قضاوتی، تعبیر نادرست دستورالعمل است که این امر می‌تواند در نتایج پژوهش اثرگذار باشد؛ بنابراین، پیشنهاد می‌شود از سایر روش‌های گردآوری اطلاعات همچون مصاحبه و مشاهده نیز استفاده گردد.

ملاحظات اخلاقی

پیروی از اصول اخلاق پژوهش

اصول اخلاقی تماماً در این پژوهش رعایت شده است مشارکت شرکت کنندگان به صورت داوطلبانه بوده، اطلاعات آنها محرمانه بوده. از مدیران مدارس نواحی ۱ آموزش و پرورش تهران تقدیر و تشکر می‌گردد.

حامی مالی

این پژوهش هیچ حمایت مالی از هیچ سازمان یا نهادی دریافت نکرده است.

مشارکت نویسندگان

نویسندگان در مراحل طراحی، اجرا و نگارش بخش‌های پژوهش مشارکت داشته‌اند.

تعارض منافع

بنابر اظهار نویسندگان، این مقاله تعارض منافع ندارد.

موقعیت با استفاده از انواع راهبرد اجتناب شناختی تغییر می‌دهند و تلاش می‌کنند تا از تمهیدات اجتنابی برای رهایی از افکار نگران‌کننده درباره موقعیت اجتماعی خویش بهره‌جویند. به نظر می‌رسد که راهبرد اجتناب شناختی راهی است که افراد در مواجهه با رویدادهای اجتماعی و تماس‌های بین فردی انتخاب می‌کنند تا به شرایط فشارزا پاسخ‌گویند (به نقل از پورعبدل و همکاران ۱۳۹۴). پژوهش‌ها نشان می‌دهد که کودکان ناتوان یادگیری در کارکردهای اجرایی، ساختارهای مهمی هستند که در کنترل و هدایت رفتار نقش اساسی داشته و برای انطباق و عملکرد موفق در زندگی واقعی اهمیت دارند (هابیلی، ۱۳۹۵).

در تبیین تفاوت بین مهارت‌های اجتماعی بین گروه‌های مورد مطالعه می‌توان گفت: مهارت‌های اجتماعی شامل توانایی هماهنگی شده و اشتراک‌گذاری توجه، مقاصد و احساسات به دیگران و همچنین درگیر شدن در تعاملات متقابل از طریق درک و استفاده از ابزارهای کلامی و غیر کلامی است. بی‌تردید داشتن مهارت اجتماعی در کنش متقابل با دیگران از جمله اعضای خانواده، همکلاسی‌ها، معلم‌ها و همسالان پختگی و کفایت اجتماعی فرد را بهبود می‌بخشد (هو و همکاران، ۲۰۲۰).

کودکان دارای ناتوانی‌های یادگیری در خواندن و یا ریاضیات در معرض خطر داشتن فرصت‌های آموزشی و اجتماعی کمتری نسبت به همسالانشان هستند. به عنوان مثال، کودکان مهدکودکی با سطوح پایین‌تر در خواندن و ریاضی، احتمال کمتری دارد که به عنوان یک بزرگسال به تحصیلات عالی، شغل مناسب، ازدواج و یا زندگی در محله‌های مرفه، دست یابند، همچنین ناتوانی یادگیری در خواندن و یا ریاضیات ممکن است باعث کاهش اعتمادبه‌نفس، انزوا، عدم مهارت‌های اجتماعی کافی و ایجاد تعارض‌های احساسی و اجتماعی در این کودکان شود؛ بنابراین، این روابط به زودی در نمرات دوره ابتدایی آشکار می‌شود. به عنوان مثال، بچه‌های کلاس سوم که از نظر توانایی خواندن در سطح پایینی هستند بیشتر احتمال دارد احساس خشم، غم و طرد توسط دوستانشان را تجربه کنند. علاوه بر این چون مشکلات یادگیری حتی در اوایل مهدکودک نیز بسیار پایدار هستند، لذا این عوامل منجر به درخواست‌های مکرر برای مداخلات در اوایل

منابع

- سلیمانی، ا.، زاهد بابلان، ع.، فرزانه، ج و ستوده، م. ب. (۱۳۹۰). مقایسه نارسایی هیجانی و مهارت‌های اجتماعی دانش‌آموزان دارای اختلال یادگیری و بهنجار. *مجله ناتوانی‌های یادگیری*، ۱ (۱)، ۹۳-۷۸.
http://jld.uma.ac.ir/article_91.html
- سید اسماعیلی قمی، ن.، شریفی درآمدی، پ.، رضایی، س و دلاور، ع. (۱۴۰۰). تدوین و ارزیابی اثربخشی برنامه‌نقاشی درمانی مبتنی بر ذهن آگاهی بر مهارت‌های اجتماعی دانش‌آموزان اوتیسم با عملکرد بالا. *روانشناسی مدرسه*، ۱۰(۲)، ۸۴-۶۷.
http://jsp.uma.ac.ir/article_1230.html
- شجاعی، ع. (۱۳۹۷). تاثیر آموزش تنظیم هیجان بر بهزیستی روانشناختی دانش‌آموزان دارای اختلال یادگیری. پایان نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه آزاد واحد شاهرود.
<https://ganj.irandoc.ac.ir/#/articles/7a10c1fcc4c8cb65dfef504cb5ed17a8>
- صبحی قراملکی، ن.، ابوالقاسمی، ع و دهقان، ح. ر. (۱۳۹۳). مقایسه تسلط نیمکره‌های مغزی دانش‌آموزان عادی و ناتوان یادگیری. *مجله ناتوانی‌های یادگیری*، ۳ (۴)، ۷۹-۵۹.
<https://www.sid.ir/fa/journal/ViewPaper.aspx?id=224816>
- عامری، ی. (۱۳۹۶). اثربخشی بازی‌های شناختی رایان‌ای بر بهبود توجه و عملکرد شناختی کودکان دارای اختلال یادگیری. پایان نامه کارشناسی ارشد. گروه روان‌شناسی. دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی. دانشگاه آزاد اسلامی واحد بندرعباس.
<https://ganj.irandoc.ac.ir/#/articles/18a56f3af47c331ef5b9838d823e6a5f>
- عباسی، م.، بگیان، م. ج.، اعیادی، ن و درگاهی، ش. (۱۳۹۵). مقایسه خود دلسوزی، اجتناب شناختی و خودتنظیمی عاطفی در دانش‌آموزان با و بدون مشکلات یادگیری. *فصلنامه نسیم تندرستی*، ۴ (۱)، ۴۰-۳۱.
<https://www.sid.ir/fa/journal/ViewPaper.aspx?ID=308177>
- آقاجانی، س. ا.، صمدی فرد، ح. ر و نریمانی، م. (۱۳۹۶). نقش مؤلفه‌های اجتناب شناختی و باور فراشناختی در پیش‌بینی کیفیت زندگی بیماران دیابتی. *روانشناسی سلامت*، ۶ (۲۱)، ۱۵۶-۱۴۲.
https://hpj.journals.pnu.ac.ir/article_3705.html
- بیرامی، م.، هاشمی، ت و شادبافی، م. (۱۳۹۶). مقایسه مشکلات هیجانی-اجتماعی در دانش‌آموزان مبتلا و غیر مبتلا به اختلال‌های یادگیری خواندن و ریاضی. *فصلنامه سلامت روان کودکان*، ۴ (۳)، ۷۸-۶۹.
<http://ensani.ir/fa/article/383680>
- پورعبدل، س.، صبحی قراملکی، ن و عباسی، م. (۱۳۹۴). نیمرخ نارسایی شناختی، نارسایی هیجانی و اجتناب شناختی در دانش‌آموزان با و بدون اختلال یادگیری خاص. *روش‌ها و مدل‌های روانشناختی*، ۶ (۲۰)، ۷۲-۵۵.
http://jpmm.miau.ac.ir/article_968.html
- رضایی، ا و حافظی، ع. (۱۳۹۰). مقایسه مهارت‌های اجتماعی دانش‌آموزان با نارسایی‌های ویژه در یادگیری، کم توان ذهنی، اوتیسم و عادی مدارس ابتدایی شهر تبریز. *فصلنامه ایرانی کودکانی استثنایی*، ۱۱ (۴)، ۳۶۳-۳۷۴.
http://joec.ir/browse.php?a_code=A-10-25-133&slc_lang=fa&sid=1
- دهقانی، ی.، گلستانه، م و زنگویی، س. (۱۳۹۶). اثربخشی آموزش تنظیم هیجان بر فرسودگی تحصیلی، پذیرش اجتماعی و عواطف دانش‌آموزان دچار ناتوانی یادگیری. پایان نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه خلیج فارس. ۱۲ (۲) ۱۸۲-۱۶۳.
https://apsy.sbu.ac.ir/article_97046.html
- سپنتا، م.، عابدی، ا.، یاورمحمدیان، ا.، قمرانی، ا و فرامرزی، س. (۱۳۹۷). اثربخشی روان‌نمایشگری بر تنظیم هیجان دانش‌آموزان مبتلا به نارساخوانی. *مجله تحقیقات علوم رفتاری*، ۱۶ (۳)، ۲۷۲-۲۸۴.
URL: <http://rbs.mui.ac.ir/article-1-610-fa.html>

URL: <http://jdisabilstud.org/article-1-355-fa.html>

کریمی، ص. (۱۳۹۵). نقش دلسوزی به خود، بخشایش و ابرازگری هیجانی در پیش‌بینی بهزیستی روان‌شناختی زنان ناباور. پایان نامه کارشناسی ارشد. گروه روان‌شناسی. دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی. دانشگاه محقق اردبیلی.

<https://elmnnet.ir/article/10907954-23431/html>

میرزاحسینی، ح.، پورعبدل، ع.، صبحی قراملکی، ن و سروانی، ش. (۱۳۹۵). اثربخشی درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد بر کاهش اجتناب شناختی دانش‌آموزان دارای اختلال یادگیری خاص. اندیشه و رفتار. ۲۲(۳)، ۱۷۵-۱۶۶.
<https://www.sid.ir/fa/journal/ViewPaper.aspx?id=323488>

میرنسب، م و کلیایی، ل. (۱۳۹۵). مقایسه مهارت‌های اجتماعی دانش‌آموزان دارای اختلال یادگیری و دانش‌آموزان بهنجار. چهارمین همایش علمی پژوهشی علوم تربیتی و روان‌شناسی، آسیب اجتماعی و فرهنگی ایران.
<https://civilica.com/doc/565555>

نریمانی، م.، پرزور، پ و بشرپور، س. (۱۳۹۴). مقایسه تنظیم خلق منفی و بیانگری هیجانی در دانش‌آموزان با و بدون اختلال یادگیری خاص. فصلنامه پژوهش در نظام‌های آموزشی. ۹۰-۶۹، (۳)۹.
<http://ensani.ir/fa/article/397701/html>

هایلی، خ. (۱۳۹۵). بررسی تاثیر طرحواره درمانی هیجانی بر اجتناب شناختی - رفتاری، نگرانی و شدت نشانه‌های اضطراب دانشجویان دختر مبتلا به اضطراب منتشر دانشگاه لرستان. پایان نامه کارشناسی ارشد. گروه روان‌شناسی. دانشکده ادبیات و علوم انسانی. دانشگاه لرستان.
<https://elmnnet.ir/article/11152583-11452/html>

عزیزاللهی، ف. (۱۳۹۶). مقایسه کارکردهای اجرایی، نظریه ذهن و مهارت‌های اجتماعی در کودکان با اختلال یادگیری و کودکان عادی شهر ایلام. پایان نامه کارشناسی ارشد. گروه روان‌شناسی. دانشکده علوم اجتماعی و تربیتی. دانشگاه رازی.

<https://ganj.irandoc.ac.ir/#/articles/9035a9d4c5ea75969f99f4def1ab659e>

علی‌عسگری، ز و قمرانی، ا. (۱۳۹۶). اثربخشی درمان مبتنی بر ابرازگری هیجانی بر اساس گفتمانی مادران کودکان بیش فعال. مجله مطالعات ناتوانی. ۷، ۳۱.

URL: <http://jdisabilstud.org/article-1-719-fa.html>

فرحمند، س و فولادچنگ، م. (۱۳۹۶). تبیین علی سرزندگی تحصیلی براساس الگوهای ارتباطی خانواده: نقش واسطه-ای ابرازگری هیجانی. روان‌شناسی تحولی. ۱۳ (۵۱)، ۲۶۹-۲۵۷.

http://jip.azad.ac.ir/article_531345.html

قانعیان، م و کاظمی زهرانی، ح. (۱۳۹۵). بررسی شیوع اختلالات خواب و اختلالات یادگیری عصب روان شناختی در کودکان پیش از دبستان. مجله دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید صدوقی یزد. ۲۴(۶)، ۵۱۲-۵۰۱.

URL: <http://jssu.ssu.ac.ir/article-1-3481-fa.html>

واقف، ل.، قیصری، ش و زاهدی، م. (۱۳۹۷). اثربخشی تحریک الکتریکی فراجمجمه‌ای با جریان متناوب بر عملکردهای اجرایی دانش‌آموزان دارای اختلال یادگیری خاص. پایان نامه کارشناسی ارشد. گروه روان‌شناسی. دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی. دانشگاه شهید مدنی آذربایجان. ۳۰ (۲)، ۱۱۵ - ۱۰۶.

<http://umj.umsu.ac.ir/article-1-4720-fa.html>

کریمی، ز.، امیری مجد، م و برازیان، س. (۱۳۹۳). مقایسه مشکلات رفتاری و اضطراب امتحان در دانش‌آموزان دچار ناتوانی یادگیری و عادی. مجله مطالعات ناتوانی. ۴(۱)، ۲۲-۱۴.

on academic burnout, social acceptance and emotions of students with learning disabilities. Master Thesis. Persian Gulf University, 12(2), 163-182. (In Persian).

https://apsy.sbu.ac.ir/article_97046.html

Farahmand, S., & Chang Fulad, M. (2018). Causal explanation of academic vitality based on family communication patterns: The mediating role of emotional expression. *Transformational Psychology*, 13(51), 257-269. (In Persian).
http://jip.azad.ac.ir/article_531345.html

Gokool, N., & Asghar, A. (2019). I can't tell you what the learning difficulty is: Barriers experienced by college science instructors in teaching and supporting students with learning disabilities. *Teaching and Teacher Education*, 79(12), 17-27. [DOI:10.1016/j.tate.2018.11.016]

Habilie, K. H. (2017). *The effect of emotional schema therapy on cognitive-behavioral avoidance, anxiety and severity of anxiety symptoms in female students with generalized anxiety disorder in Lorestan University*. Master Thesis. Department of Psychology. Faculty of Literature and Humanities. University of Lorestan. (In Persian)
<https://elmnet.ir/article/11152583-11452/html>

Henschel, S., & Roick, T. (2017). Relationships of mathematics performance, control and value beliefs with cognitive and affective math anxiety. *Learning and Individual Differences*, 55, 97-107. [DOI:10.1016/j.lindif.2017.03.009]

Holaway, R. M., Heimberg, R. G., & Coles, M. E. (2006). A Comparison of Intolerance of Uncertainty in Analogue Obsessive compulsive Disorder and Generalized Anxiety Disorder. *Journal of Anxiety Disorders*, 20(2), 158-174. [DOI:10.1016/j.janxdis.2005.01.002]

Hu, B. Y., Wu, H., Winsler, A., Fan, X., & Song, Z. (2020). Parent migration and rural preschool children's early academic and social skill trajectories in China: Are 'left-behind' children really left behind? *Early Childhood Research Quarterly*, 51, 317-328. <https://repository.um.edu.mo/handle/10692/28364>

Karimi, S. (2017). *The role of self-compassion, forgiveness and emotional expression in predicting the psychological well-being of infertile women*. Master Thesis. Department of Psychology. Faculty of Education and Psychology. Mohaghegh Ardabili University. (In Persian).
<https://elmnet.ir/article/10907954-23431/html>

References

Abbasi, M., Begian, M. J., Ayadi, N., & Dargahi, S. H. (2017). Comparison of self-compassion, cognitive avoidance and emotional self-regulation in students with and without learning difficulties. *Health Breeze Quarterly*, 4(1), 31-40. (In Persian).
<https://www.sid.ir/fa/journal/ViewPaper.aspx?ID=308177>

Aghajani, S., Samadifard, H. R., & Narimani, M. (2018). The role of cognitive avoidance components and metacognitive belief in predicting the quality of life of diabetic patients. *Health Psychology*, 6(21), 142-156. (In Persian).
https://hpj.journals.pnu.ac.ir/article_3705.html

Ali Asgari, Z., Qamrani, A. (2018). The effectiveness of emotional expression therapy based on the involvement of mothers of hyperactive children. *Journal of Disability Studies*, 7, 31-31. (In Persian)
URL: <http://jdisabilstud.org/article-1-719-fa.html>

Ameri, Y. (2018). *The effectiveness of computer cognitive games on improving attention and cognitive function in children with learning disabilities*. Master Thesis. Department of Psychology. Faculty of Education and Psychology. Islamic Azad University, Bandar Abbas Branch. (In Persian)
<https://ganj.irandoc.ac.ir/#/articles/18a56f3af47c331ef5b9838d823e6a5f>

Azizollahi, F. (2017). *Comparison of executive functions, theory of mind and social skills in children with learning disabilities and normal children in Ilam*. Master Thesis. Department of Psychology. Faculty of Social Sciences and Education. Razi University. (In Persian)
<https://ganj.irandoc.ac.ir/#/articles/9035a9d4c5ea75969f99f4def1ab659e>

Bagby, R. M., Parker, J. D. A., & Taylor, G. J. (2020). Twenty-five years with the 20-item Toronto Alexithymia Scale. *Journal of Psychosomatic Research*, 23(131), 109940. [DOI:10.1016/j.jpsychores.2020.109940]

Beyrami, M., Hashemi, T., & Shadbafi, M. (2018). Comparison of emotional and social problems in students with and without learning and math disorders. *Journal of Child Mental Health*, 4(3), 69-78. (In Persian)
<http://ensani.ir/fa/article/383680>

Danahy, L., & Stopa, L. (2010). Post event processing in social anxiety. *Behaviour Research and Therapy*, 45(6), 12-19. [DOI:10.1016/j.brat.2006.08.017].

Dehgani, Y., Golestane, M., & Zangui, S. (2017). *The effectiveness of emotion regulation training*

- Systems, 9 (31), 69-90. (In Persian) <http://ensani.ir/fa/article/397701/html>
- Pour-Abdul, S., Subhi Gharamaleki, N., & Abbasi, M. (2016). Profile of cognitive impairment, emotional failure and cognitive avoidance in students with and without special learning disabilities. *Psychological methods and models*, 6 (20), 55-72. (In Persian) http://jpmm.miau.ac.ir/article_968.html
- Qaneian, M., & Kazemi Zahrani, H. (2017). Prevalence of sleep disorders and neuropsychological learning disorders in preschool children. *Journal of Shahid Sadoughi University of Medical Sciences and Health Services, Yazd*, 24 (6), 501-512. (In Persian) URL: <http://jssu.ssu.ac.ir/article-1-3481-fa.html>
- Rezaei, A., Hafizi, A. (2011). Comparison of students' social skills with special learning disabilities, mental retardation, autism and normal primary schools in Tabriz. *Iranian Quarterly of Exceptional Children*, 11 (4), 363-374. (In Persian). http://joec.ir/browse.php?a_code=A-10-25-133&slc_lang=fa&sid=1
- Rose, C. A., Espelage, D. L., Monda-Amaya, L. E., Shogren, K. A., & Aragon, S. R. (2015). Bullying and middle school students with and without specific learning disabilities: An examination of social-ecological predictors. *Journal of Learning Disabilities*, 48(3), 239-254. [DOI:10.1177%2F0022219413496279]
- Seyedesmaili Ghomi, N., Sharifidaramadi, P., Rezaei, S., & Delavar, A. (2021). Developing and assessing the effectiveness of painting therapy program based on mindfulness on social skills of high-functioning autism students. *Journal of School Psychology*, 10 (2), 67-84. http://jisp.uma.ac.ir/article_1230.html?lang=en
- Sexton, K. A., & Dugas, M. J. (2008). The cognitive avoidance questionnaire, Validation of the English translation. *Journal of Anxiety Disorders*, 22(3), 355-370. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1016/j.janxdis.2007.04.005>
- Shojaei, E. (2018). *The effect of emotion regulation training on psychological well-being of students with learning disabilities*. Master Thesis. Azad University, Shahroud Branch. (In Persian) <https://ganj.irandoc.ac.ir/#/articles/7a10c1fcc4c8cb65dfef504cb5ed17a8>
- Soleimani, I., Zahid Babalan, A., Farzaneh, G., & Sotoudeh, M. B. (2011). Comparison of emotional dysfunction and social skills of students with learning disabilities and normal. *Journal of Learning Disabilities*, 1 (1), 78-93.
- Karimi, Z., Amiri Majd, M., & Brazian, S. (2015). Comparison of behavioral problems and test anxiety in students with learning disabilities and normal. *Journal of Disability Studies*, 4 (1), 14-22. (In Persian) URL: <http://jdisabilstud.org/article-1-355-fa.html>
- Kelsey, S., Dickson, J., & Laura, C. (2012). Rumination, Worry, Cognitive Avoidance, and Behavioral Avoidance: Examination of Temporal Effects. *Journal of Behavior Therapy*, 43(3), 629-640. [DOI:10.1016/j.beth.2011.11.002]
- King, L. A., & Emmons, R. A. (1990). Conflict over emotional expression: Psychological and physical correlates. *Journal of Personality and Social Psychology*, 58(5), 864-877. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1037/0022-3514.58.5.864>
- Mafra, H. (2015). Development of Learning and Social Skills in Children with Learning Disabilities: An Educational Intervention Program. *Procedia- Social and Behavioral Sciences*, 209(3), 221-228. [DOI:10.1016/j.sbspro.2015.11.220]
- Mammarella, I. C., Ghisi, M., Bomba, M., Bottesi, G., Caviola, S., Brogg, F., & Nacinovich, R. (2016). Anxiety and depression in children with nonverbal learning disabilities, reading disabilities, or typical development. *Journal of Learning Disabilities*, 49(2), 130-139. [DOI:10.1177%2F0022219414529336]
- Milojevich, H. M., & Haskett, M. E. (2018). Longitudinal associations between physically abusive parents' emotional expressiveness and children's self-regulation. *Child Abuse & Neglect*, 77, 144-154. [DOI:10.1016/j.chiabu.2018.01.011]
- Mirza Hosseini, H., Pour-Abdul, S., Subhi Gharamaleki, N., & Sarvani, S. H. (2017). The effectiveness of acceptance and commitment based therapy on reducing cognitive avoidance in students with special learning disabilities. *Thoughts and behavior*, 22 (3), 166-175. (In Persian) <https://www.sid.ir/fa/journal/ViewPaper.aspx?id=323488>
- Mrnasab, M., & Keliyai, L. (2017). Comparison of social skills of students with learning disabilities and normal students. *Fourth Scientific Conference on Educational Sciences and Psychology, Social and Cultural Harm of Iran*. (In Persian). <https://civilica.com/doc/565555>
- Narimani, M., Parzour, P., & Basharpour, S. (2016). Comparison of negative mood regulation and emotional expression in students with and without specific learning disabilities. *Quarterly Journal of Research in Educational*

- (In Persian) http://jld.uma.ac.ir/article_91.html
- Spanta, M., Abedi, A., Yavar Mohammadian, A., Qamrani, A., & Faramarzi, S. (2018). The effectiveness of psychoanalysis on emotion regulation in students with dyslexia. *Journal of Behavioral Science Research*, 16 (3), 272-284. (In Persian) URL: <http://rbs.mui.ac.ir/article-1-610-fa.html>
- Subhi Gharamaleki, N., Abolghasemi, A., & Dehghan, H. R. (2014). Comparison of mastery of the hemispheres of normal and learning students. *Journal of Learning Disabilities*, 3(4), 59-79. (In Persian) <https://www.sid.ir/fa/journal/ViewPaper.aspx?id=224816>
- Vaghef, L., Ghaisary, S., & Zahedi, M. (2018). *The effectiveness of alternating current transcranial electrical stimulation on executive performance of students with special learning disabilities*. Master Thesis. Department of Psychology. Faculty of Education and Psychology. Shahid Madani University of Azerbaijan, 30 (2), 106-115. (In Persian) <http://umj.umsu.ac.ir/article-1-4720-fa.html>.